

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

คามหลักภาษาศาสตร์ถือว่า ภาษาแต่ละภาษาย่อมมีลักษณะทางระบบเสียงและระบบโครงสร้างทางไวยากรณ์ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะและเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างภาษา ลักษณะทางระบบเสียงและระบบโครงสร้างของแต่ละภาษานั้น มีลักษณะที่เหมือนกันบ้าง และที่แตกต่างกันออกไปบ้าง ฉะนั้น การศึกษาภาษาต่างประเทศในปัจจุบันนี้ จึงได้นำระบบโครงสร้างของภาษาต่างประเทศ และภาษาของผู้เรียนมาเปรียบเทียบกัน ผลที่ได้จากการเปรียบเทียบทำให้ทราบว่าลักษณะทางระบบเสียงและระบบโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่แตกต่างกันนั้น เป็นสิ่งที่ปัญหาแก่ผู้เรียน ในการสอน ผู้สอนจะได้นั้นในเรื่องที่เป็นปัญหา ทำให้การเรียนภาษาต่างประเทศง่ายขึ้น ดังที่ Charles C. Fries โลกกล่าวไว้ว่า

The most effective materials are those that are based upon a scientific description of the language to be learned, carefully, compared with a parallel description of the native language of the learner"

ในการสอนภาษาอังกฤษ จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องรู้ระบบโครงสร้างของภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี ระบบโครงสร้างของภาษาอังกฤษ ไม่มีผู้ทำการศึกษาไว้มากแล้ว แต่ระบบโครงสร้างของภาษาไทยมีผู้ศึกษาไว้น้อยมาก ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงได้เลือกศึกษาเรื่อง ลักษณะของคำซ้ำ ซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งในภาษาไทย เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับระบบโครงสร้างของภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่จะช่วยให้การเรียนภาษาต่างประเทศได้ผลดียิ่งขึ้น

ข้อความของปัญหา

ข้อความของปัญหาที่จะทำการวิจัย ได้แก่ เรื่อง "ลักษณะของคำซ้ำในภาษาไทย"

ความมุ่งหมายของการวิจัย

๑. เพื่อวิเคราะห์ดูว่า คำซ้ำที่มีการเปลี่ยนรูปในภาษาไทยมีลักษณะอย่างไรบ้าง และศึกษาความหมายของคำซ้ำเหล่านั้น โดยอาศัยการค้นคว้าความหลักวิชาภาษาศาสตร์
๒. ศึกษาค้นคว้าคitations จากวิทยานิพนธ์เรื่อง "คำซ้ำในภาษาไทย" ของนางสาวสุจิตรา บรมมินเทนทร์ ปีการศึกษา ๒๕๐๔

งานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

Mary R. Haas เป็นบุคคลแรกที่ได้อธิบายศึกษาเรื่องคำซ้ำในภาษาไทย ในหนังสือเรื่อง "Outline of Thai Grammar" Haas ได้กล่าวถึงคำซ้ำเป็นหัวข้อหนึ่งซึ่งเรียกว่า "Reduplication" ^๒ โดยทำการศึกษาคำซ้ำเฉพาะประเภทที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปสระในคำซ้ำ เช่น เปลี่ยนจากสระอุ เป็นสระอิ ตัวอย่างคำว่า ยุ่ง เมื่อเป็นคำซ้ำจะเป็น ยุ่งยุ่ง และคำว่า มูบ เมื่อเป็นคำซ้ำจะเป็น มูบมูบ

Richard B. Noss ได้ศึกษาเกี่ยวกับคำซ้ำในภาษาไทย ในหนังสือเรื่อง "Thai Reference Grammar" ^๓ ในหัวเรื่อง "Reduplications" ได้แบ่งคำซ้ำในภาษาไทยออกเป็น ๔ แบบ คือ แบบที่ง่ายที่สุดที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำซ้ำให้แตกต่างจากคำเดิม แบบที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำซ้ำ เช่น เปลี่ยนรูปเสียงวรรณยุกต์

---

^๒Mary R. Haas "Outline of Thai Grammar" (Unpublished Pamphlet, University of California, Berkeley, 1951) หน้า ๑๐-๑๑

^๓Richard B. Noss, Thai Reference Grammar (Washington, D.C.: U.S. Government Printing Office, 1964) หน้า ๕๕-๕๕

แบบที่ซ้ำเฉพาะเสียงพยัญชนะ สระ อนุภาคอย่างหนึ่ง และแบบที่นำคำที่ไม่จำเป็นคองมีรูป
เสียงหรือความหมายเหมือนกันมาประกอบเข้าด้วยกัน คำแบบนี้จะคองปรากฏด้วยกันเสมอ
เช่น ชาวจวัก แคงแปรัก

ศาสตราจารย์พระยาอนุมานราชชน ได้กล่าวถึงคำซ้ำในภาษาไทย ในหนังสือเรื่อง
"นิรุกติศาสตร์ ภาค ๒" ในหัวเรื่อง คำซ้ำ และแบ่งคำซ้ำออกเป็น ๒ พวก คือ พวกที่มี
การเปลี่ยนแปลงความหมายเรียกว่า คำซ้ำโดยตรง เช่น เด็กคองนอนมาก ความหมายก็
เป็นปกติ ถ้าซ้ำคำว่า เด็ก ๆ คองนอนมาก ๆ ความก็เน้นหนัก และพวกที่คองการจะ
อ่วงเสียงเพื่อกออกเสียงไค้สะดวก เรียกว่า คำซ้ำชนิดอุจารฉวิลาศ เช่น กวากแว็ค วิหรี
เป็นต้น

นางกาตุจนา นาคสกุล ได้ศึกษาเรื่องคำซ้ำในภาษาไทย เป็นส่วนของวิทยานิพนธ์
เรื่อง "A Study of Cognate Words in Thai and Cambodian" ศึกษาเฉพาะ
คานศารเปลี่ยนแปลงความหมายของคำซ้ำเป็น ๔ ประเภท คือ

ประเภทที่ ๑ มีความหมายเป็นพหูพจน์ เช่น เด็ก ๆ

ประเภทที่ ๒ มีความหมายตรงกับภาษาอังกฤษที่คองท้ายด้วยหน่วยคำ -ish
เช่น กลม ๆ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า roundish

ประเภทที่ ๓ มีความหมายเพื่อกเพิ่มน้ำหนักความหมายของคำเดิม โดยการ
เปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ เช่น คัก

ประเภทที่ ๔ เป็นพวกส่วนวนศุค เช่น ขวัญหนีดีฝ่อ คอกคอกใจ

พระยาอนุมานราชชน นิรุกติศาสตร์ ภาค ๒ พระนคร โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม
พ.ศ. ๒๔๔๔ หน้า ๒๐๖-๒๑๐

Karnchana Nacaskul "A Study of Cognate Words in
Thai and Cambodian" (Unpublished Master's Thesis, University
of London, 1962) หน้า ๑๐๑-๑๑๐

นางสาวสุจิตรา บรมินเทนทร์ ได้ศึกษาเรื่องคำซ้ำในภาษาไทย และเขียนเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "คำซ้ำในภาษาไทย"^๒ ศึกษาเฉพาะคำซ้ำที่ไม่มีการเปลี่ยนรูป โดยนำคำในหมวดคำต่าง ๆ มาศึกษา และได้แบ่งคำในหมวดคำเหล่านั้นออกเป็น ๒ ประเภท คือ ประเภทซ้ำและประเภทไม่ซ้ำเลย และพบว่า หมวดคำลักษณะนามหมวดเดียวเท่านั้นที่มีคำพูดคำปรากฏเป็นคำซ้ำได้ ส่วนหมวดคำอื่น ๆ มีทั้งประเภทซ้ำและไม่ซ้ำเลย นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงความหมายของคำซ้ำว่า ความหมายอาจแตกต่างกันกับความหมายของคำเดิมได้

ขอบเขตของการวิจัย

๑. งานวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะการซ้ำคำในภาษาไทย ไม่ไ้มุ่งศึกษาการซ้ำวลีและการซ้ำประโยค

๒. ศึกษาเฉพาะคำซ้ำที่ใช้ในภาษาพูด

๓. ศึกษาเฉพาะคำซ้ำที่มีการเปลี่ยนรูปไปจากรูปเดิม

๔. ศึกษาคำในภาษาไทยทุกชนิด ได้แก่ คำในหมวดคำ^๓ ต่อไปนี้คือ หมวดคำนาม หมวดคำสรรพนาม หมวดคำกริยาหมวดต่าง ๆ หมวดคำช่วยกริยา หมวดคำลักษณะนาม หมวดคำบอกจำนวน หมวดคำบอกกำหนด หมวดคำחסวม หมวดคำบอกเวลา หมวดคำมาลา หมวดคำหน้ากริยา หมวดคำหลังกริยา หมวดคำกริยาวิเศษณ์ หมวดคำบุพบท หมวดคำเชื่อม หมวดคำลงท้าย หมวดคำปฏิเสธ

---

^๒นางสาวสุจิตรา บรมินเทนทร์ "คำซ้ำในภาษาไทย" วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
"บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" พ.ศ. ๒๕๐๔

^๓ดูเรื่องหมวดคำของ Vichintana Chantavibulya "Inter-Sentence Relations in Modern Conversational Thai" (Unpublished Ph., D. Thesis, University of London, London, 1962) หน้า ๑๖๒-๑๖๓

๕. ศึกษาเรื่องรูปของคำซ้ำว่า คำซ้ำมีรูปซ้ำอยู่กี่ประเภท และประเภทต่าง ๆ ปรากฏในหมวดคำใดบ้าง และศึกษาลักษณะทางคำเสียงของคำซ้ำว่า เมื่อนำคำเดิม มาพูดซ้ำแล้วมีการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง

๖. ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำซ้ำว่า เมื่อนำคำเดิมมาพูดซ้ำแล้ว จะมีความหมายแตกต่างไปจากคำเดิมหรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

แบ่งเป็นชั้น ๆ ดังนี้ คือ

๑. สืบหาหนังสือ วิทยานิพนธ์ที่กล่าวถึงเรื่องคำซ้ำ เพื่อดูว่าเกี่ยวข้องกับ เรื่องที่จะนำวิจัยอย่างไรบ้าง

๒. เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในภาษาไทย จากตัวผู้วิจัยเองและจากผู้อื่น แล้ว บันทึกข้อมูลลงในบัตรคำ นำบัตรคำมาแยกประเภทเป็นหมวดหมู่ การรวบรวมข้อมูลนี้ใช้ เวลาประมาณ ๓ เดือน คือตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๔ ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๐๕

๓. ศึกษาคำซ้ำโดยอาศัยการแบ่งคำในหมวดคำ ของนางสาววิจิตร ณัฏฐวิบูลย์ (นางวิจิตร ณัฏฐพงศ์) เป็นหลัก

๔. แยกประเภทของคำซ้ำจากข้อมูลที่รวบรวมมา

๕. ในการศึกษาลักษณะทางคำเสียงของคำซ้ำใช้อาศัยการแบ่งการลงเสียง หนักเบาออกเสียงเป็นประเภทต่าง ๆ ตามวิทยานิพนธ์ของนางสาวพรณิ รุทระวนิช (นางพรณิ ฐากรัต) เป็นหลัก

“ดู Chantavibulya เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๖๒-๑๖๓

“Rudaravanija, Panninee "An Analysis of the Elements in Thai that Correspond to the Basic Intonation Patterns of English" (Unpublished Ed. D project report, Teachers College, Columbia University, New York, 1965) หน้า ๒๐-๒๑

๖. ศึกษาเสียงและความหมายของคำซ้ำโดยอาศัยการสังเกตของผู้วิจัยเอง
๗. สรุปผลของการวิจัย

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัยครั้งนี้

การวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญดังนี้คือ

ยิ่งขึ้น

๑. จะช่วยให้เรามีความรู้เรื่องภาษาไทย โดยเฉพาะเรื่องคำซ้ำได้กว้างขวาง
๒. จะช่วยให้ครูสอนภาษาต่างประเทศ นำผลการศึกษานี้ไปเปรียบเทียบกับภาษาต่างประเทศ เพื่อช่วยให้การสอนเกิดได้โดยดียิ่งขึ้น
๓. จะช่วยให้ครูสอนภาษาไทยได้ใช้ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือในการวิจัยเรื่อง

อื่น

การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลต่อไปนี้ คือ

๑. ครูไทยที่สอนภาษาต่างประเทศแก่นักเรียนไทย
๒. ครูไทยที่สอนภาษาไทยแก่นักเรียนไทยและที่สอนภาษาไทยแก่ชาวต่างประเทศ
๓. คนไทยและชาวต่างประเทศที่ศึกษาภาษาไทย
๔. ผู้แต่งตำราเรียนสำหรับใช้สอนภาษาไทยแก่ชาวต่างประเทศ
๕. ผู้แต่งตำราเรียนสำหรับใช้สอนภาษาไทยแก่นักเรียนไทย

สัญลักษณ์ที่ใช้

พยัญชนะ

		ริมฝีปาก	ฟันและ ริมฝีปาก	ปุ่มเหงือก	เพดาน แข็ง	เพดาน อ่อน	ช่องว่าง ระหว่าง เส้นเสียง
พยัญชนะ ระเบิด	ไม่ก้อง เสียงไม่หนัก	[p]		[t]	[c]	[k]	[ʔ]
	ไม่ก้อง เสียงหนัก	[ph]		[th]	[ch]	[kh]	
	ก้อง เสียงไม่หนัก	[b]		[d]			
เสียดแทรก			[f]	[s]			[h]
นาสิก		[m]		[n]			
ลิ้นแตะเพดานกร็งเคี้ยว				[r]			
ข้างลิ้น				[l]			
อรรถสระ		[w]			[j]		

สัญลักษณ์แทนเสียง

[p]

[ph]

[b]

[t]

[th]

ตัวเขียน

ป

ภ, พ, ผ

บ

ท, ถ

ธ, ฒ, ฑ, ฒ, ฒ, ฐ

สัญลักษณ์แทนเสียง

ตัวเขียน

[d]	ก, ฎ
[k]	ก
[kh]	ข, ค, ฆ
[c]	จ
[ch]	ฉ, ช, ฌ
[ʔ]	อ
[m]	ม
[n]	น
[y]	ง
[l]	ล
[f]	ฝ, ฟ
[s]	ศ, ส, ษ, ฮ
[r]	ร
[h]	ห, ฮ
[w]	ว
[j]	ย

สระ

สระเดี่ยว

	หน้า	กลาง	หลัง
สูง	i i:	y y:	u u:
กลาง	e e:	ə ə:	o o:
ต่ำ	ɛ ɛ:	a a:	ɔ ɔ:

สัญลักษณ์แทนเสียง

[i]

[i:]

[y]

[y:]

[u]

[u:]

[e]

[e:]

[ə]

[ə:]

[o]

[o:]

[ɛ]

[ɛ:]

[a]

[a:]

[ɔ]

[ɔ:]

ตัวเขียน

อี

อึ

อึ

อึ

อู

อู

เอะ

เอ

เออะ

เออ

โอะ

โอ

แอะ

แอ

อะ

อา

เออะ

ออ

สระผสม

สัญลักษณ์ที่แทนเสียง

[ia]

[ya]

[ua]

ตัวเขียน

เอีย

เอือ

อัว

วรรณยุกต์

สามัญ	ไรเครื่องหมาย	ไม่มีรูป	เช่น	คำ [kha:]
เอก	"	\	"	ข่า [kha:]
โท	"	^	"	ข่า ข่า [kha:]
ตรี	"	/	"	ข่า [kha:]
จัตวา	"	v	"	ข่า [kha:]

การลงเสียงหนักเบา

- การลงเสียงหนักแบบเน้น (Emphatic stress) ไรเครื่องหมาย [!]
- การลงเสียงหนักแบบธรรมดา (Heavy stress) " ["]
- การลงเสียงเบา (Reduced stress) " [·]

สัญลักษณ์อื่น ๆ

- ~ ไรหน้ทน เสียงวรรณยุกต์ของคำซ้ำที่เปลี่ยนไปจากเสียงวรรณยุกต์ของคำเดิม เช่น เปลี่ยนจากคำเดิม แก่ [kè:] เป็น [ikè: "kè:]
- / ไรหน้ทน การหยุด (Juncture) ระหว่างพยางค์ เช่น [ikè: "kè: / "kè:] จะมีการหยุดหลังพยางค์ที่สอง
- เมื่อไรหน้ทงสระหรือพยัญชนะแสดงว่า เสียงสระหรือพยัญชนะนั้นยืคออก เช่น [ikè:- "kè:] เสียง [ɛ:] จะยืคออก และ [!fã- "fan] เสียง [n-] จะยืคออก เสียงอาจระยาวออกมากนอยคางคัม เช่น [ikè:- "kè:] เสียง [ɛ:] จะยาวกว่า [ikè:- "kè:]

เมื่อใช้หลังสระสั้น แสดงว่าเสียงสระบีคออก แต่จะบีค
ออกไม่เท่าเสียงสระยาว เช่น [fɛ̃.n "fan]
เสียง [a] จะบีคออก แต่จะไม่บีคออกยาวเท่าเสียง [a:]